

» De råbte fattigrøv. Det skulle de passe på med, med mig. Jeg sprang sgu på dem.

SVEND GULDHAMMER, barn på Kjeldsens Allé

I krig og kærlighed på Kjeldsens Allé

BERYGTET: I den yderste krog af Lindholm, med Urtehaven som nabo, ligger den smukke Kjeldsens Allé, der igennem tiderne har haft så slemt et rygte, at ingen måtte lege med de mange børn fra gaden

Af Kirsten Pilgaard og Claus Spindberg (foto) kirsten.pilgaard@nordjyske.dk

LINDHOLM: Det var dem, de andre ikke måtte lege med, der gik heftige historier om dem, og det var næsten det værste sted, man kunne bo i kommunen. Kjeldsens Allé i Lindholm.

Det var endda så slemt, at selv børn fra alleen fik forbud mod at gå ud i gaden og lege.

Et unikt stykke danmarkshistorie, der på den ene side, fortæller en helt almindelig historie om, hvad det vil sige at være fattig i 50'erne og 60'erne og samtidig en ualmindelig historie om en helt speciel arkitektonisk gade med så mange børn, at de var berygtede.

De holdt sammen i tryk og tyndt, for de boede tæt i alle-en med de 21 ens huse på råd og række. Op mod 125 børn boede der.

Blandt andre Jørgen Brix Nielsen, 68 år, søstrene Ketty Pedersen, 72 og Karin Nielsen, 65 år, samt Svend Gulddammer 70 år.

Det var de gummielso paradiser, griner Jørgen Brix Nielsen, med hentydning til de mange børn, der var i 1950'erne.

De var "dårligt selskab"

Vi har mødt de fire hos Maja Hansen, der i dag bor i Kjeldsens Allé og gerne åbner sin dør til en kop kaffe og en snak om, da gaden var berygtet.

Der var børn, sammen-

hold, venskaber, kærlighed og krig. De var fattige på penge og rige på børn. Der var næsten altid 20 - 25 af dem ude og lege i alleen.

Børnene var så "dårligt selskab", at selv børn fra alleen fik forbud mod at gå ud og lege. De skulle blive i baghaven.

Det bestemte min far, men vi gik alligevel ud for at lege med de andre. Han sagde de ikke hvorfor. Senere fik vi lov, fortæller en af de fire børn fra dengang, Ketty Pedersen.

Mindest fire børn i hvert hus
 Det var ikke hvem som helst, der kunne få en bolig i Kjeldsens Allé. Familien skulle være på mindst fire børn, for at man kunne komme i betragtning til et af rækkehusene, der blev bygget færdig i 1951 af Sundby Hovrup Socialfilantropisk Selskab. Et selskab der forsøgte at gøre op med boligmangel til fattige, børnerige familier. Boligerne var derfor store og samtidig så billige, at de børnerige familier havde råd til at bo der.

Husene var på 101 kvadratmeter med 13 kvadratmeter kælderum, en stor rummelig have, tre børneværelser og et soveværelse samt god plads i stuen, så man kunne holde fødselsdage, barmehåd og konfirmationer for hele familien. Man betalte 18 kroner pr. måned i husleje og fem kroner i afdrag på indskud, husker børnene.

Der blev til tider lukket for gas og strøm hos familier i gaden. Regningen var ikke

vand, varme og el, på 3282 kroner. Det er stadig billigt, og boligerne hører i dag under Sundby Hovrup Boligselskab.

Der var hundehamrende koldt
 I 1951 og årene frem havde familierne ikke råd til brændsel. Der var hundehamrende koldt i husene, der var kun koldt vand i haneerne og et lillebitte toilet til deling i familien. Der var om vinteren indvendigt is på runderne, og ingen varme på værelserne.

Hos os sov vi to og to i sengene. Vi var seks børn, de mindste i dobbeltsengen hos mor og fra, vi to søstre sammen, og så havde vi to brødre, der sov i samme seng. Vi pakkede os sammen for at holde varmen, fortæller Ketty Pedersen.

Mangel på brænde
 Kjeldsens Allé var en rigtig allé med rønnetræer, der voksede sig så store, at de i nødens stund kunne bruges til brænde og således forsvandt træerne et efter et.

Der blev frytet med kul, koks og bricketter, og der var ikke altid råd til brændsel.

Så blev man sendt ud til området ved lufthavnen med en trækvogn for at save træer ned. Kul skaffede vi ved damplokomotivet. Fyrbøden smed et par skovfuld kul ud, som vi kunne få lov at tage med hjem, fortæller Svend Gulddammer.

Der blev til tider lukket for gas og strøm hos familier i gaden. Regningen var ikke

betalt, og derfor blev børnene sendt afsted for at bede om henstand og udsættelse.

Det var ydmygende, husker Jørgen Brix Nielsen.

Huller i tøjet
 Svend Gulddammer var en knægt på fem år med en flok af søskende omkring sig, da familien flyttede ind i 1951. Otte børn var de i alt.

Vi skulle ikke glide på vores sko. Vi måtte gå i bare fødder, når vi gik ud til gården for at arbejde og tjene penge, husker Svend Gulddammer, mens snakken går hos Maja Hansen om, hvordan det var at gå i genbrugstøj fra Kirkens Korshær og Mødrehjælpen.

Der var lapper på tøjet, og det var helt almindeligt, at der ikke var råd til at købe nyt.

Købte gammelt brød
 Måden var der så nøgenlunden nok af, selv om det indimellem kunne være svært.

Så blev man sendt ud til området ved lufthavnen med en trækvogn for at save træer ned. Kul skaffede vi ved damplokomotivet. Fyrbøden smed et par skovfuld kul ud, som vi kunne få lov at tage med hjem, fortæller Svend Gulddammer.

Der blev til tider lukket for gas og strøm hos familier i gaden. Regningen var ikke

hammer. Fattigdommen kunne ses, og især i gymnastiktimerne syntes børnene, at det var slemt.

Jeg var ked af at klæde mig, og jeg blev hele tiden truet om i beskidt undertøj. Det var plint, fortæller Svend Gulddammer, og det er de andre enige om, rundt omkring kaffebordet hos Maja Hansen.

Man ventede til de andre var gået ud af omklædningsrummet, for vi ville ikke vise, at der var huller i strømperne, fortæller Ketty Pedersen.

Det var i det hele taget svært at gå i skole, når man kom fra Kjeldsens Allé. Specielt én lærer var flitrig til at slå med violinbuen, og skolelægen elskede at dele øretæver ud.

De råbte fattigrøv
 Børnene fra Kjeldsens Allé sad bagerst i klassen, blev ikke kaldt, var det at holde små og kæmpe.

Skede der nogen noget, så stod vi sammen, fortæller Ketty Pedersen.

Der var ingen, der skulle

komme efter dem, true en af dem eller gøre noget, der kunne få blodet i kog på Kjeldsens Allé.

Som dengang de var i "krig" med selveste sognefogeden. Historien er, at sognefogeden havde taget Svend Gulddammers søsters cykel, fordi børnene fra Kjeldsens Allé ikke kunne overholde en regel om ikke at gå over banen. Det var lang hurtigt.

Sognefogeden ville statuere et eksempel og konfiskerede derfor cyklen. Men børnene gravede kartofler op, og smed dem efter ham. Derefter fjernede de store drenge hans jumpe, og så blev han nødt til at sætte cyklen tilbage. Det var noget for noget. Han fik besked på, hvordan reglerne var.

Vi lavede et stormangreb
 Så var der de berygtede dekampe. Specielt huskede de af de store slag. Tilstedeværelse med sidegader, Viaduktvej og Lindholmsvej mod Kjeldsens Allé.

Vi skulle have tæsk. Vi

» Jeg var flov, når jeg skulle sige, hvor jeg kom fra.

JØRGEN BRIX NIELSEN, barn på Kjeldsens Allé

Husene, der var bygget i engelsk stil, stod færdige til indflytning i 1951.

Svend Gulddammer, Karin Nielsen, Karin Nielsen, Jørgen Brix, Ketty Pedersen og Maja Hansen har mange minder fra Kjeldsens Allé.

FAKTA

KJELDSENS ALLÉ

- Sundby Hovrup Socialfilantropiske Selskab byggede Kjeldsens Allé.
- Husene var færdige til indflytning i 1951.
- Det er et engelskinspireret rækkehusbyggeri.
- Mange familier kom fra husvidebarakkerne i Hovrup Plantage.
- Husene er bygget udelukkende til store familier med mange børn.
- Man skulle have mindst fire børn for at få lov at bo der.
- Sundby Hovrup Socialfilantropiske Selskab byggede også til børnefamilier på Fredensvej, Viktoriagade og Skolevej.
- Sundby Hovrup Boligselskab står i dag for udlejningen på Kjeldsens Allé.

mente de, at når jeg kom hernede fra, så var jeg ikke god nok. Jeg fik heller ikke en krone i SU. Det gjorde andre, men mine forældre havde to indtægter og ingen fradrag. Det var uretfærdigt, fortæller Jørgen Brix Nielsen, der måtte opgive at gå i realklassen.

I stedet kom han i lære som typograf hos en bogtrykker.

Man skulle i det hele taget bære ud og tjene penge. Jeg gik på Thistedvejens Skole til og med 7. klasse. Derefter blev jeg arbejdsdren og kom i lære. Man blev ikke spurgt om, hvad man ville, fortæller Svend Gulddammer, da han var 16 år, for det gjorde man.

Stolte af at bryde arven

Vi var udeget til at blive sociale tabere, og mange forventede, at vi blev konstanthjælpsmodtagere, men det blev vi ikke. Vi kom fra det næstnederste trin på ranglisten og stiftede familie, forsørgede den og fik et job. Vi er stolte af, at vi blev til noget, fortæller han.

Svend Gulddammer blev dyrespiser i Zoo og afdelingsleder samme sted.

Ketty Pedersen og Karin Nielsen har været på mange forskellige arbejdspladser, som køkkenmedhjælper, hjemmehjælper og på forskellige fabrikker som CW Obel, på Marina også kaldet "Fisken" i Nørresundby, kylingslageriet i Brovst og på Urban i Aalborg.

Ingen af de fire arbejder i dag. De er alle gået på pension.

Der var kærlighed

Men der var også andet end fattigdom, livets modgang og kampen for retfærdighed. Der var kærlighed.

Det var det mest trygge og kærlige sted at vokse op. Der var altid nogen, der passede på os, fortæller Svend Gulddammer om sin barndommens gade, om det sted, der formede ham og alle de andre børn, der boede i gaden.

Man holdt sammen og var tryk i barndommens gade.

Det var så dejligt at bo her. Fredeligt og trygt. Det var næsten en ghetto, siger Jørgen Brix Nielsen.

Og det var sammenholdet, der gjorde det trygt, siger Karin Nielsen, der i dag bor i Kjeldsens Allé.

Der er ingen børn hernede, og folk bliver jo boende. Jeg er vendt tilbage til alleen, fordi jeg var glad for at bo her, siger Karin Nielsen, der som voksen har boet i Kjeldsens Allé siden 1977.

Et sted mange gerne vil bo

I dag er Kjeldsens Allé en lille perle. Et sted mange gerne vil bo lige som Karin Nielsen og Maja Hansen. Der er mange års ventetid på at få et af de 21 rækkehuse med fin bag- og forhave, i et kvarter, der er ni minutter fra Aalborg Centrum, nogle få hundrede meter fra Nørresundby Forenede Boldklubber's fodboldanlæg på Vøerbjergvej, der er ikke langt til skolen, indkøbsmuligheder og en masse andre herligheder.

Grundprisen er 3282 kroner og inklusive vand, varme og el cirka 4300 kroner om måneden. Nogle betaler lidt mere på grund af køken og badeværelsesrenoveringer.

Det billige niveau er fulgt med, men det skyldes måske også især, at der hen over årene ikke er renoveret meget på de gamle boliger på Kjeldsens Allé.

indimellem benyttet til ting og sager, der ikke længere var i brug. Der blev smidt af fald som burde på lossepladser.

Men vi havde ikke bil. Og ikke nogen henteordning. I dag kan jeg slet ikke have det. Der skal være orden og ryddeligt, siger Svend Gulddammer.

Børnene passede i det hele taget sig selv dengang.

Hver morgen rykkede Knud Erik i brevsprækken hos os for at høre hvad klokken, selv om der var dørlukker, for ingen havde råd til batterier. Man bankede heller ikke på døren, for den var af glas, fortæller Svend Gulddammer.

De gik på Thistedvejens Skole på den anden side af jernbanen, og da den korteste rute var at gå den forludte vej over sporet, var det som oftest det, Svend og de andre gjorde.

Måtte lyve om adressen

Og så blev børnene nødt til at lyve eller tie om, hvor de